

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K.
Vidéken: " 9.— " " 4.50 "

Főszerkesztő:
Dr. VARGA LAJOS.
Felelős szerkesztő:
SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Egyes szám ára 4 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.

Mikor a szociálista munkaadó.

A szociáldemokrata párt elvei nem a gyakorlati élet számára való. A könyvben, a szóbeszédben is sántikál minden állításuk, de azért sokakat tudnak a maguk számára megnyernt; azonban mihelyst a kedvező viszonyok a megvalósuláshoz viszik közel programukat, kitűnik, hogy az ember legfontosabb egyéni jogaival önnök összeütközésbe, aminek következményeképp a megsemmisülés, a szétomlás vár rájuk.

A német szociáldemokrata pártban éppen mostan folyik egy igen élshangu, de felette érdekes vita, amelyben mindkét részen szociálisták ontják a tüzet. Régen tapasztalt tény az nálunk, hogy mihelyst az iparos segéd, aki, mint ilyen, a legvéresebb száju elvtársak közé tartozik, valami uton-módon csak anynyi vagyonkára tesz szert, mellyel önállósíthatja magát, rögtön bucsut mond a szociálista párt és világ-megváltó igazságát követő elveinek és iparkodik minél szorosabban

hozzáfűződni a meglévő társadalom uralkodó csoportjához. Németországban nem egészen így van. Ott a munkaadók között nem ritkán találkozunk szociálistával, aki azonban távolról sem gondol arra, hogy pártja elveinek a maga hatáskörében érvényt szerezzen. Ezen tartózkodásukat avval magyarázzák ki, hogy a mai termelési viszonyok mellett, lehetetlen az egyeseknek nagy engedmények mellett is megállni a versenyt. Az e fajta elvtársak adják meg a német szociálista pártnak azt a higgadt, megfontolva haladó jelleget, mely igen nagy előnye neki más szociálista pártokon. Döntő szerep azonban csak addig jut ezeknek a párt életének irányításában, amíg velük együtt működő munkások rá nem jönnek arra a szerény kis csalásra, amelyet a párttal szemben követnek el, amikor annak elveit a maguk kárára elismerni nem akarják. S a fentebb jelzett vita már sejtetni engedi, hogy a munkaadó szociálisták befolyása nagyon jelentékenyen csökkenni fog már a közel jövőben. Egy hivatlan prókátor elszólta magát egy kissé s

ez csakhamar kinyitotta a többségben levő munkásság szemét.

A német szociálista szövetkezeteknek legutóbb tartott kongresszusán emlékiratot nyújtottak be a raktári munkások és elárusító segédek, amelyben több követelést állítottak fel. Hivatkoztak a szociálista szövetkezetek nagy arányu fejlődésére, hivatkoztak a szociálista pártnak egyik leglényegesebb pontjára, amely a munkásokat ismeri el mindennemű áru értékének megeremtőjéül és követtek fizetésemelést és 50, legföljebb 60 óra heti munkaidőt. Az évi fizetés minimumát 1800 márkában (1 márka 1 kor. 20 fill.) kívánták megállapítani.

Az emlékirat felolvasása után felállott Elm birodalmi szociálista képviselő, a párt egyik vezérémbere és dühös beszédben, de a jogos érveknek egész halmozásával lépett fel a munkások követelése ellen. Elm ezen szereplése kinos feltűnést keltett, de sokakat nyert meg a maga számára. Ő is azt hangoztatta, amit a munkaadók rendszeren hangoztatnak, hogy a párt nem teremthet beláthatlan veszteségek nélkül

Ave Mors!

A „Debreczen számára“ írta: Szabó István.

Légy üdvöz zsarnok!
Minden élőnek rettenetes Királya!
Te vagy az Ur, a Király, az Egyedüli,
Kinek szavára
Megroppan a föld s lehervadnak mind a virágok...

Légy üdvöz zsarnok!
Te vagy az Ur, a Király, az Egyedüli!

Légy üdvöz Király!
Ki ránk építéd súlyos zsarnoki trónod.
Reszket előtted a föld
Porból lett büszke férgé: az Ember...
S hordja igádat bizva bizonytalanul,
Mig megállítod forró szíve verését,
Midőn fejére nyomod
Zsarnoki kényedből hidegítő vaskoronádat...

Légy üdvöz Halál!
Egyenlőség ura itt e világban!
A te végetlen nagy birodalmaid
Nem ismer urat s nem szolgál hadat...
A te hatalmad alatt
Egykép szürke hamuvá lesz a
Rettegő cézár s kuncsorgó kéregető...
S lomha porában a földi hatalmas
Tégedet ismer el egyedül urának!...

Légy üdvöz Halál!
Egyenlőség ura itt e világban!

Imádlak Uram!
Mert te magad vagy a földi Igazság!
Ki láthatatlan erős csonttenyered közt
Egykép morzsolod össze
Gógós uralkodók drágaköves koronáját
És alamiznaszedő
Koldusok rongyos ócska ruháit...
Imádlak Uram!
Te magad vagy a földi Igazság!

Légy üdvöz Uram!
Mert te vagy a Nagy, az Erős, a Diadalmas!
Leomlok előtted a porba,
A földre feszítem büszke fejem
S igádba töröm
Ur nem ismerő dacos nyakamat...
Légy üdvöz Uram!
Te vagy a Nagy, az Erős, a Diadalmas!

A vörös kendő.

Írta: Simon Vilmos.

Togyer Juon egyike volt a leghiresebb vadászoknak a Retyezát környékén. A kis majomképű ember, ki hozzá az egyik lábán sántított is, több kárt tett a vadakban évente, mint az urasági vadászok együttvéve. Ha a

falevéllhullás id-jén, mikor a Retyezát felől már őszi szellők süvöltek a hátszegi völgyre, egy-egy tompa lovás zavarta meg az erdők csendjét, akkor az bizonyára Togyer Juon fegyverétől eredt.

Az uraság erdészei mindent elkövettek, hogy Togyert tetten érvék, de sohasem sikerült, mert ez az igénytelen ember, bicegő lábával oly kitűnő hegymászó volt, hogy senki sem bírta őt nyomon követni.

A csendőrség is többször tartott már házkutatást a Kirietya patak menti kunyhójában, de az eredmény mindig meddő volt, mert sem bírták megtalálni Togyer Juon rozoga puskáját, melyhez már egész monda-körök fűződtek.

Ebben a düledező kunyhóban élt különben visszavonulva a többi embertől. Juon Togyer egyetlen leányával Annicával, kinek szépsége híres volt az egész vidéken. Csendes elvonultságukban senki sem zavarta őket, mert az emberek kerülték Togyer Juon tanyáját. Az öreg orvadászról ugyanis kisütöttek, hogy az ördöggel cimborál, mert csak így képzelhető, hogy a törvény emberei nem bírták bűnös üzelmén rajtakapni, pedig évek óta valóságos hajtóvadászatot indítottak ellene. Sőt voltak emberek, kik azt állították, hogy az uradalom legvakmerőbb erdésze a fiatal Berky László egész éjszakákon át les-

656 Szép és jó tartós cipők csakis
ELFENBEIN és KLEIN

cipő-üzletében szerezhető be, hol saját műhelyükben készül férfi-, női és fiu-cipők szolid, szabott ár mellett. Megrendelések pontosan eszközöltetnek. Piac-utca 28. Főtőzsde mellett.

a kapitalisztikus társadalom kellős közepében szociálista államot. „A szövetkezeteket — ugymond — nem azért létesítettük, hogy azok holmi nevetséges utópisztikus kísérletek miatt tönkre menjenek. A szövetkezet alkalmazottainak meg-megújuló követelésével szemben erélyesen kell fellépünk s erre csak egy mód van: ne teljesítsük azokat.“ Így tagadta meg a szociálista munkaadó azt a szípolozó taktikát, melyet más munkaadókkal szemben sokszor a végsőkig folytatnak, de megtagadta ezzel a szociálizmus egyik leglényesebb elvi álláspontját is.

A szociáldemokrácia ugyanis hirneves szociológusokkal szemben is, úgy az elméletben, mint a gyakorlatban arra az elvi álláspontra helyezkedett, hogy a munkásnak a munkaadóval szemben támasztott követelése mindenkor jogos és a szociálista pártnak kötelessége a munkásoknak minden ilyen törekvésében a végsőkig támogatni. Ez az elv éppen abból a téves hitből ered, amelyre a nevezett emlékiratban is hivatkoztak, hogy a munkás ereje hozza létre az összes termeléseket, amiért is őt illeti annak minden nyeresége. — Persze, itt ők számitáson kívül hagyták a munkaadónak minden munkáját. Elfelejtették, hogy a termeléshez ez adja az ész erejét, ez adja a nyersanyagot, ez adja a munkaeszközöket és — ami fő — ő küzd a piacon, sokszor egész létalapja kockáztatásával, a termelt áru értékesítésével. Ennek a figyelmen kívül hagyása természetesen már kezdettől fogva nagy igazságtalanság volt, de tényleges hatásait csak akkor kezdte érezni a szociálista párt, amikor ő maga került a munkaadóknak anynyiszor kárhozott helyzetébe.

Ekkor látták a vörösök, hogy lehetetlen kivánságokat éleszteni önmaguk a munkásságban, de nem volt hozzá erkölcsi bátorságuk, hogy szembe helyezkedjenek a tévedésekkel. S míg önmagukat mindenkör kivágták azzal, amivel Elm is szabadulni próbált a kelepcéből, más munkaadóknak még módot sem nyújtottak, hogy a feljüket tántogó örvény széléről szabaduljanak.

De úgy látszik, ez a nemtörődömség csufosan megbosszulja magát éppen a csocialista párton. Az Elm-féle nyilatkozat nyomán megindult heves vita már ennek az erkölcsi bukásnak lehet a bevezetője.

Hiszen óriási tömegek állanak azon egyének mögött, akik Elm-mel szemben így nyilatkoznak: „Igaz szociálista csak egy pillanatra sem vonhatja kétségbe, hogy a munkásnak minden olyan küzdedelme, melyet a tőkével szemben folytat, mindenkor jogosult. A szövetkezetnek nem lehet ez a céljuk, hogy meg gazdagodjanak a munkásság rovására. — Ha nem bírják el a tisztességes béreket, ám adják be a kulcsot. Mit követelnek a munkások? Semmivel sem többet, mint amiből tisztességesen megélni lehet. A vezetők évi 10,000 márkás fizetését fel tudták emelni 12,000 márkára, de a munkásság számára már nincsen néhány koronájuk. Hogy fér össze a szocializmus elvével az, hogy olyan egyén, aki 2-3 órát tölt naponként hivatalban, ezekre menő fizetést huzzon, míg mások 15-50 márkáért 90-98 órát dolgoznak?“

S bizony mi is kénytelenek vagyunk igazat adni ennek az okbeli véleménynek. Nálunk is 10,000-ek vándorolnak a szociálista vezérurak zsebébe évente, amíg sok szegény

munkás csaknem éhen vész. Pedig ez a szociálista elvben nincs megírva.

Ez a németországi eset nagyon élenken mutatja be, hogy milyenek a szociálista vezérek akkor, ha munkaadók. Elképzelhetjük, hogy milyenek lesznek — ha egyáltalában lesznek — mint államférfiak!

Politikai hírek.

A horvátok letörése. A horvát izgatók köréből tendenciózusan terjesztették a hírt, hogy Rakodeay bán politikai akciója lehetlenné vált. Hogy mennyire alaptalanok voltak ezek a híresztelések, bizonyítja az, hogy a bán egész sereg intézkedéséről van alkalmunk számot adni. Így mint legfontosabb tényéről az új szellemnek kell számot adnunk: Rakodeay az izgatók legfanatikusabb katonáit a kimult báni kormányzat osztályfőnökeit fölmentette állásuktól. A horvát hivatalos lap mai száma már hozza az összes fölmentéseket. Ezzel megindult az irtó hadjárat a párttűk ellen. Ezt az intézkedést az intézkedések egész serege fogja nyomon követni és történnék bármi, de rendet csinálnak Horvátországban. A magyar kormány mindenben támogatja az új bán tisztességes intencióit.

A vasutas javaslatok. Mint a legbiztosabb forrásból értesülünk, a tegnapi előtti miniszteri konferencián Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter szóvá tette a vasutas javaslatok szentesítésének feltűnő késedelmét, mire Wekerle miniszterelnök azzal nyugtatta meg Kossuthot, hogy ebben az ügyben sürgős felterjesztést intézett a kabinéirodához.

A balatonfüredi értekezlet. Azt írják nekünk Balatonfüredről, hogy ott, Daniel Ernő báró és Kautz Gyula részvételével bizalmas tanácskozás volt, amelynek tárgya a régi szabadelvű-párt feltámasztása volt. Az értekezlet tagjai szükségesnek mondták, hogy Deák-párt néven újra szervez-

kelődik a kunyhó körüli sűrűségekben. És csodálatos, hogy Togyer Juon puskájának dörgését éppen olyankor hallották a legsűrűbben az erdők rengetegében.

Pedig annak a rejtélynek nyitjára igen könnyen rájöttek volna az emberek, ha Berky László utját kissé jobban megfigyelték volna. Mert a fiatal erdésznek eszeágában sem volt Togyer Juon fölött örködni, sőt az orvadász ilyenkor végezhetette a legnagyobb biztonsággal munkáját, mert Berky László ebben az időben a legforróbb szerelmi szavakat sugta a szépséges Annica fülébe. Ha aztán az öreg Togyer puskájának zaja hozzájuk is eljutott, Annica közelebb simult szerelmeséhez és szinte didergő hangon mondta:

— Kedvesem, ha apám egyszer véletlenül itt találna minket, biztosan a halál fia lennél, mert az öreg puskája elől nincs menekvés.

— Te bohó leány, — nyugtatta meg Annuskát az erdész — te még mindig azt hiszed, hogy apád nem tud összejöveteleinkről? Sőt én azt állítom, hogy az öregnek ez kapóra jön, mert tudja, hogy ilyenkor nagyobb biztonsággal garázdálkodhatik.

A lány tagadólag rázta fejét.

— Csalódot szerelmem, mert apám anynyira nem ismeri itléted célját, hogy engem bizott meg azzal, hogy minden lépésedet figyelemmel kísérjem. Ha aztán jó nyomon járnál, akkor elég volna egy fűtytel, hogy az öreg biztonságba helyezze magát.

— Erre természetesen sohasem kerül a sor, folytatta nevetve a leány — mert hiszen mi oly távol járunk tőle.

Juon Togyer ily körülmények közt nyugodtan pusztíthatta az erdők vadjait. Az orvadásznak azonban mégis feltűnt, hogy egy idő óta nem zavarják munkájában. Sokszor fejezte ki efeletti csodálkozását és olyankor szeme fürkészőleg tapadt a leány arcára.

Karácsony első napján aztán oly eset történt, mely izzalomban tartotta az egész Retyezát alját.

A frissen esett hóban, vérében fagyva holtan találták Berky Lászlót. A gyanu természetesen rögtön Togyer Juonra irányult. Az öreg orvadász kétségbeesetten védte ártatlanságát.

A törvény emberei semmit sem bírtak Togyer Juonra bizonyítani. Mert az egyedüli bűnjelre, egy nagy vörös kendőre, melyet a helyszínen találtak, Togyer Juon kijelentette, hogy sohasem kepezte a tulajdonát.

Togyer Juon felmentése már bizonyosnak látszott. A főtárgyaláson azonban váratlan esemény adta magát elő. A tárgyalási teremben sapadtan, reszkette az izgatottságtól megjelent Togyer Annica és kijelentette, hogy vallomást akar tenni.

— Ha az urak a gyilkos kilétét akarják tudni, — így kezdte halotti csend közepette — akkor ne sokat keressék, mert itt áll önök előtt. Az a kendő, melyet a tett színhelyén találtak, az én kendőm. Berky László üldözött szerelmével már hónapok óta s midőn a végzetes estén tolakodóbb volt, mint valaha ingerlékenységemben rásütöttem apám puskáját.

Togyer Juon üvegesedő szemekkel, fel-dult arccal hallgatta leánya vallomását.

— Nem igaz, uraim, ez a leány hazudik, ő nem lehet gyilkos, hiszen csak reá kell nézni. Attól fél, hogy engem ítélnek el s ezért magára veszi a bűnt.

A leány azonban itt szavába vágott.

— Ismétlem, hogy az a kendő az enyém, a nagyvásáron vettem tanuim vannak reá.

Togyer Juon magánkívül vergődött helyén.

Látszott, hogy rendkívül harcot viv önmagával — Nemsokára aztán nyugodtságot erőltetett magára és érces hangon szolt bíráihoz:

— Nagyságos uraim! Kijelentem még-egyszer, hogy ez a leány nem mond igazat, a gyilkos én vagyok. Fegyveremet ott találjátok elásva néhány lépésre a gyilkosság színhelyétől. Ezt a kendőt pedig a leányom nekem ajándékozta, még régen a gyilkosság előtt.

Alig ejtette ki Togyer Juon e szavakat, amikor Annica, mint egy furia lépett eléje. Szemei szinte villámlani látszottak és apró kezei ökölbe szorultak.

— Hát mégis te vagy a gyilkos? Ezt akartam tudni. Megölted szerelmemet a magad módja szerint orvul, most én öltelek meg téged a magam módja szerint.

A leány szavai úgy hatottak Togyer Juonra, mintha fejszével vágták volna fejbe. Első pillanatban úgy látszott, mintha leányára akarná magát vetni, de lábai meginogtak és eszméletlenül vágódott a padlóhoz.

kedjenek, A szervezkedés nem nyomul a koalíció ellen. Az értekezlet egybehívója tudomást szerzett, hogy a Deák-párthoz igen sokan csatlakoznának a koalíció tagjai közül is, kivált a koalíciónak ugynevezett szabad- elvű árnyalatából. A Deák-párt országos szervezését október havában fogják megindítani.

Az új presbyter választások körül.

Az ev. ref. egyháztanács ülése.

Mi lesz a választásokkal?

— augusztus 15.

(Saját tudósítónktól.) Az ev. ref. egyháztanácsa tegnap gyűlést tartott az egyház nagy tanácsstermében. Az ülés napirendjére több fontosabb tárgy volt kitűzve, de ezek közül is legnagyobb érdekű volt az új presbyter választások ügye.

A választások különben a legújabb fejleményekből kifolyólag ismét halasztást szenvedtek pár hónappal. Legfeljebb csak az őszi hónapokban fognak megtörténni. Sok idő szükséges ugyanis, míg a bonyolult ügyet az illetékes fórumok rendbe hozzák.

Az ügyet az teszi bonyolulttá, hogy az egyházkerület és egyházmegye ellentétes határozatokat hoztak a választásokra vonatkozólag.

Ugyanis a tiszántuli egyházkerület májusi közgyűlésén úgy határozott, hogy az új törvény által megállapított 100 presbyter létszámon kívül esnek a tanító- és lelkész-testületek hivatalból kiküldött presbyterei, ezzel ellenkezőleg az egyházmegye kimondotta, hogy az összes presbyterek mandátuma lejárt augusztus 1-én az új törvények életbe léptetésével, tehát újra választandók.

Ezt az egyházmegyei határozatot több egyháztanács tag megfelelőbbézte a kerülethez mely őszi közgyűlésén fog dönteni a kérdés fölött.

A csütörtöki presbyter gyűlésről különben részletes tudósításunk ez:

Négy óra után nyitották meg a gyűlést, melyen Dicsőfi József lelkészelnök, világi részről pedig Kovács József polgármester elnökölt.

A múlt hónapban tartott gyűlés jegyzőkönyvének hitelesítéséről szóló jelentés felolvasása után az esperes körlevelét vették napirendre, melyben a májusi egyházkerületi közgyűlés egyes intézkedéseit különösen figyelembe ajánlja a debreceni egyháznak.

Ezek között legfontosabb az, hogy a tanyai lakosok lelki gondozására ezután nagyobb gond fordítassék.

Ennél a kérdésnél nagyobb vita fejlődött ki, míg végre is Oláh Károly indítványára elhatározta a közgyűlés, hogy az ügyet kiadja a lelkészi karnak, hogy ez fokozott buzgalommal munkálkodjon a külsőségi és tanyai lakosok lelki gondozásáról.

A presbyter választás ügye.

Nem oly könnyen volt azonban letárgyalható az új egyházi törvények értelmében eszközölné új és általános presbyter-választások kissé bonyolult ügye. Az ügyet különösen az teszi bonyolulttá, hogy ebben a kérdésben úgy az egyházkerület, mint az egyházmegye hozott határozatokat, melyek azonban bizonyos irányban ellentétesek.

Az egyházmegye idevonatkozó határozatát különben a debreceni presbyterek közül többen meg is felebezték az egyházkerülethez.

Addig is azonban míg az egyházkerület ez irányban dönt, a presbyter választások előkészítésére kiküldött bizottság megtette a maga intézkedését.

A tegnapi közgyűlésen felolvasta Jeney

Miklós előadta azt a javaslatot, melyet a küldöttség dolgozott ki.

Eszerint az intézkedések már most megtételek. Az egyházi számvevőt felhívják arra, hogy a választók névjegyzékét augusztus 21-ig készítse el. A névjegyzéket, mely az egyházmegye határozata szerint 1908. augusztus 1-ig érvényes, szeptember 10-ig közszemlére teszik. Aztán pedig a fel-szómláló bizottság kezdi meg a működését.

A küldöttségi jelentésben foglalt javaslatokat a presbyterium magáévá tette s eszerint fogják az intézkedéseket megtenni.

Egy alapítvány körül.

Parázs kis vita támadt a Szikszay-Gáll alapítvány odaitéléséről szóló bizottsági jelentés kapcsán.

Az ösztöndíjakat tudvalevően Kálmán Ignác, Szabó Vilma, Herczeg János és Varga Béláné debreceni tanítók, illetve tanítónők kapták.

A bizottsági ülésen Komlóssy Arthur jegyzőkönyvbe kívánta venni az ellen való tiltakozását, hogy az ösztöndíj odaitélésénél szerepet játszik a pályázók szolgálati minősítése, ami éppen ellenkezik az alapítók intencióival, kik szorgalmas munkásságot akartak jutalmazni.

Ez a jegyzőkönyv szolgálta alapul heves vitáknak, melyben Szele György, Dicsőfi József, Herczegh János stb. vettek részt. Végre is a közgyűlés úgy határozott, hogy utasítja a bizottságot, hogy az alapító levél szellemében a tanítók közül mindig a legjobbaknak adja az ösztöndíjat.

Iskola ügyek.

A máv. debreceni műhelyének munkástelepen új állami elemi iskola létesült. Az iskola gondnokságába a református lelkészi karból a presbyterium Jeney előadott indítványára Szele György iskolaszéki elnököt küldte ki.

A Kossuth-utcai ref. leányiskola épülete régen nem felel meg a célnak.

Az egyház felhívta a várost, hogy az épületet renováltassa és alakítsa át megfelelően.

A tanács most értesítette a presbyteriumot, hogy a felhívásnak készséggel eleget tesz, mit a közgyűlés örvendetesen vett tudomásul.

A város az ondódi földeken két tanyai iskolát állít fel. A tanács arra kéri az egyházat, hogy a felsőbb leányiskola tulajdonát képező ottani 1600 négyszögöl földet ingyen engedje át az iskolaépítés céljaira.

A presbyterium erre vonatkozólag rövid vita után úgy határozott, hogy a kérésnek elvben eleget tesz, de a teljesítés gyakorlati részének megoldása végett az ügyet átteszi a gazdasági bizottsághoz.

Szintén tanácsí átirat kapcsán, a városi népnevelési bizottságba a presbyterium a maga kebeléből Szele György lelkészt küldte ki.

Kiseb ügyek.

Ezek után kisebb jelentőségű ügyekre tértek át. Jeney Miklós jegyzőnek hat heti szabadságot adtak.

A gazdasági bizottság végzését az 1906. évi pénztári zárszámadás felülvizsgálásáról — tudomásul vették.

A gazdasági bizottsági elnököt távollétében való helyettesítésével Juhász Ignácot bízták meg Márton Kálmán javaslatára.

Néhány segélykérvény elintézése után a gyűlés 7 órakor véget ért.

Városháza és vármegye.

Személyi hir. Oláh Károly közművelődési tanácsnok átvette hivatalának vezetését.

Napidíjasok kérése. A város napidíjasai tegnap kérvényt nyújtottak be a tanácsához, kérvén annak előterjesztését, hogy öt évi szolgálat után ők is bejuthassanak a nyugdíjintézet tagjai közé. A tanács mindenesetre pártolni fogja ezt a figyelembeveendő kérelmet, melynek végleges megoldása a szervező bizottságra vár.

Helyettesítés. Nagy Jenő gyámpénztári ellenőrt, ki tegnap kezdte meg szabadideje kitöltését, Csapó László irodatiszt fogja helyettesíteni. Medgyaszay Dezső árvaszéki elnök tegnap adta át a megvizsgált s rendben találó pénztárt Csapónak.

A Hortobágy hasznosítása. A Hortobágy hasznosítása dolgában a kiküldött albizottság hétfőn, 19-én délután 4 órakor újabb ülést tart, melyen a négytagú küldöttségnek minap ismertett javaslatával fog foglalkozni.

Városi ingatlanok bérbeadása. Tizenkét különböző városi ingatlan bérbeadása dolgában volt tegnap versenytárgyalás a városházán, Oláh Károly elnökle mellett. Az ingatlanokat jórészt a régi bérlők vették ki, az előbbi fizetetteknel jobb áron. Három ingatlanra, mivel ajánkozó nem akadt, újabb bérelti versenytárgyalást fognak tartani.

Városi tisztviselők kártalanítása. A törvényhatóság tisztviselői rengeteg oly közigazgatási ténykedést végeznek, mely teljes egészében az államigazgatás közvetítése csupán s nem más. Pécs sz. kir. város törvényhatósága most feliratban kéri az országgyűlést, hogy e tisztán állami funkciók teljesítéséért adjon kártalanítást s biztosítsa ezt törvény útján törvényhatósági tisztviselőinknek az állam. A pártolást kérő felirat tegnap Debrecen városához is megérkezett.

A Geréby-telepi rablógyilkosság.

Vámos Péter ügye a váditanács előtt.

Csoborkó Pál kihallgatása.

— augusztus 17.

(Saját tudósítónktól.) Egy hét múlt el a Geréby-telepen a mult csütörtök éjjel történt rablógyilkosság óta. Azóta szakadatlan folyik a nyomozás és vizsgálat a bűnyügyben, mely fölötté titokzatos és rejtélyes. S habár nap mint nap több és súlyosabb bizonyíték merült fel a már letartóztatásban lévő Vámos Péter gyepmester ellen, ezek még nem elégségesek arra, hogy a nyomozat befejezést nyerjen.

Eppen ezért a nyomozat teljes erővel folyik tovább. A csendőrök emberfeletti munkát végeznek, de még eddig semmi újabb nyomra nem akadtak, ellenben annál több bizonyítékot hordtak össze Vámos Péter bűnösségére vonatkozólag.

Vámos Péter ügye különben tegnap foglalkoztatta a debreceni törvényszék váditanácsát is. Vámos ugyanis megfelelőbbézte az előzetes letartóztatását elrendelő vizsgálóbírói végzést, melyet azonban a váditanács tegnapi ülésén helyben hagyott és Vámosot felebbezésével elutasította.

A vizsgálóbíróson Petneházy Boldizsár vizsgálóbíró segéd vezető ezidőszerint a vizsgálatot. Ismételtén kihallgatta a fogva lévő Vámosot, ki azonban merően és állhatatosan tagad mindent és tiltakozik még csak a feltevés ellen, hogy ő volna a gyilkos.

Tegnap eseményeihez tartozik még az is, hogy Csoborkó Pál, Vámos sintér-segédjét a csendőrök elővezették a vizsgálóbírószékra. Itt kihallgatták, de lényegében csupán

csak azokat ismételte, amit már a csendőrök előtt tett vallomásában elmondott.

Csoborkó a vizsgálóbíró előtt is azt vallotta, hogy biztos tudomása van arról, hogy Vámos 10 órakor eltávozott hazulról és csak éjfél után két órakor tért vissza. Vallomását csupán abban az irányban egészíti ki hogy Vámosot látta, amint eltávozása előtt az asztal fiókjában elhelyezett kések között keresgélt. Arra a mészáros s közre visszahajló nyelvű késre ő is emlékszik, látta a gyilkosság előtti napon is, de hogy hová lett aztán, arra nézve nem tud felvilágosítást semmi irányban nyújtani.

Csoborkót azért is vezették különben a tegnap folyamán elő, mert ellene is gyanús körülmények felforgtak főn eleinte, de aztán a kihallgatása ezeket nem igazolta, így azonnal szabadlábra helyezték.

A vizsgálat, nyomozás folyik.

Irodalom.

Valyi Nagy Gusztáv kötete. A tragikus véget ért Valyi Nagy Gusztáv kötetére még mindig folynak az előfizetések. Ujabbán a következő előfizetési pénzek érkeztek Szávay Gyula címére: Dr. Ba. sós Dezső, Valyi Nagy Pál, dr. Körössy Kálmán, dr. Szücs Géza, Barcsay Károly, özv. Székely Károlyné, Barcsay István, Lengváry László, Kovács Bertalan, Kovács Gyula, dr. Engel Ignác. Továbbá Konrád Árpád ivén: Konrád Árpád, Molnár Mihály, Muraközy László, Dömsödy Imre, Kertész Miklós, Fábian Károly, Reich Antal, dr. Sebestyén Ödön.

A király születésnapja.

Ünnepi istentiszteletek Debrecenben.

— augusztus 16.

Sok csapást látott agg királyunk immár hetvenedik évéhez érkezik életének. Az uralkodó születésnapját az egyházak s velük együtt a hatóságok megünneplik Debrecenben is.

Ez ünnepségekre vonatkozólag az alábbi meghívásokat kaptuk:

Király Ő felsége születése napján 1907. augusztus 18-án délelőtt 8 órakor a reformátusok nagytemplomában tartandó háladó istentisztelet sorrendje.

1. *Megnyitó gyülekezeti ének:* (37. dics. 1. vers, felállással.)

Jövel Szentlélek Ur Isten!
Töltsd be szívünket épen
Mennyei szent ajándékkal,
Szívbeli szent buzgósággal.
Melynek szentséges ereje,
Nyelveket egyező hitre
Egybegyűjt sok népeket,
Kik mondván így énekeljenek:
Alleluja, alleluja!

2. *Király-himnusz.* (Szövege és dala-
lama néh. Torday Gáborról.) Énekli: a
„*Debreceni Dalegylet*“

3. *Gyülekezeti közének:* (LXI. zsolttár
5., 6. vers.)

5. v. Naphoz napok adassanak
A királynak!
Nagy sok nemzetségekre
Sokasítsad esztendeit,
Nyujtsd életét
Végzetlen időkre.

6. v. Országá érjen sok időt,
Isten előtt
Szép eszöndes békességben;
Igazságnak hívsége,
Elővigye
Es őrizze kegyesen.
4. *Imádkozik:* *Szele György*, ref.
lelkész.
5. *Szózat.* Énekli; a „*Debreceni dal-
egylet*“.
6. *Gyülekezeti záró ének:* (220. dics.
7. vers.)

Álld meg Úr Isten a népeket,
Melvek e magyar hazában
Találták meg nyugvó helyöket
Fejedelmünk árnyékában.
Tartsd meg e haza békességét.
Nyelvét, határit, törvényét,
Oltalmazzad ennek épségét,
Mint a te szemeid fényét.

*
Meghívás. Ő eszázári és apostoli királyi
Felsége legnagyobb születésének évfordulója
alkalmából 1907. évi augusztus hó 18-án, va-
sárnap délelőt 10 órakor a Deák Ferenc utcai
izraelita templomban tartandó háladó isten-
tiszteletre, melyre az izr. hitközség t. tagjai
ezuton meghívataknak. Az ünnepély sorrendje:
1. Ma tovu. 2. 21. és 61. zsolttár éneklése. 3.
Ünnepi beszéd. 4. Ima a királyért, 5. Hanó-
szen t'suchó. 6. Hymnusz.

Hirek.

A „*Debrecen*“ szerkesztősége és kiadó-
hivatala Arany János-utca 2. (Hungária
épület), földszint, a Kereskedelmi csarnok
... lépcső-folyosóján. Telefon 412 ...

Szerencsétlenség az Erzsébet-malomban.

A felvonó-híd áldozata.

Szándékosságból történt.

— augusztus 17.

(*Saját tudósítónktól.*) A szerencsétlen-
ségek szomorú s gyakori krónikájában ez az
eset azért nem mindennapi, mert állítólag
bűnös szándékosság idézte elő. Tegnap már
bűnügyi feljelentést is tett a szerencsétlen-
ség áldozata a debreceni rendőrségen, mely
szigorú vizsgálatot indított annak kideríté-
sére, hogy a szándékosság tényleg fenn fo-
rog-e.

Juhász Sándor napszámos, mint ma-
lomunkas dolgozott az Erzsébet-malomban.
Az elmúlt napok egyikének reggelén ahogy
a malomba ért, a főnöknar a malom harmadik
emeletére küldte fel valamelyes munká-
latok végzésére.

Juhász Sándor az utasításhoz hiven a
a felvonó hidon akart feljut. Alighogy rá-
lépett azonban a liftre, az minden jelzés nél-
kül működni kezdett és Juhász Sándor a
kiálló dezkázaéhoz szorult.

A szerencsétlen ember borzalmas sérü-
léseket s majdnem minden tagjában csont-
törést, vagy repedést szenvedett.

A lift pedig csak tovább működött és
csak akkor állt meg, mikor a szerencsétlen-
nül járt ember jankéntására társai nagyne-
hezen megfekeztek.

Juhász Sándort azóta súlyos betegen
kezelik lakásán.

Később megtudta Juhász, hogy a sze-
rencsétlenség alighanem bosszu műve. Vala-
melyik munkástarsa ugyanis haragudott rá
s mikor látta, hogy az említett reggelen a
felvonó hidra lép, hirtelen megrántotta a kö-
telet, mire a gép azonnal működni kezdett
és az épület falához nyomta a liftre csak fé-
lig rálépett munkást.

Juhász Sándor tegnap bűnügyi feljelen-
tést tettetett a rendőrségen súlyos testisérte-

cimén. A rendőrség megindította a nyomó-
rást a tettes ellen, mely eddig még ismer-
etlen.

Rabló suhancok.

A Geréby-telep rémel.

Elfogott bünszövetkezet.

— augusztus 17.

(*Saját tudósítónktól.*) A Geréby-telep
lakosságát a mult heti rablógyilkosságon
kívül ujabbán ismét egy rablóbanda garáz-
dálkodása tartotta állandó rémületben. A
csendőrség azonban a bandát idejekorán
ártalmatlanná tette és most már a vesze-
delmes bünszövetkezet valamennyi tagja az
igazságszolgáltatás kezére jutott.

A rablóbanda csupa fiatal, 17—19 éves
suhancokból, csavargókból áll, kik számi-
tottak a multkorai rablógyilkosság miatt a
Geréby-telep lakosai között uralkodó félelemre
s re tegésre és az utóbbi napok alatt egyre-
másra követtek el ott rablásokat és kisebb
fajta betöréseket.

Különösen szárnyas állatokat vadásztak,
de mikor látták, hogy az „üzlet“ egész jól
megy, csakhamar több helyen betörték és
kisebb-nagyobb értéktárgyakat emeltek el a
lakásokból.

Nem igen törődtek azzal, ha észreveszik
is őket és vakmerőségükben tegnap odáig
mentek, hogy Balogh Pál ottani lakos
házából a mult éjszaka két birkát hajtot-
tak el.

A gazda észrevette a rablást, de nem
mert ellenkezni, mert a rablók négyen
voltak.

Egyre-másra érkeztek ilyformán feljelen-
tések a gerébyi-telepi lakosoktól. A károsultak
elődadása alapján a debreceni csendőrség
legelőbb is megállapította, hogy a rablók
négyen vannak s valamennyien fiatal su-
hancok.

Lázás nyomozás indult meg a tettesek
után, még pedig teljes eredménnyel. A csend-
őrök tegnap délelőt mind a négy fiatal
rablót elfogták, amint a közeli kertekben
és vetésekben bujkáltak.

Rajner József, Szücs Mikru, Gyenes
János, Gergely Józsefnek hívják a fiatal
bűnösöket, kiket azonnal letartóztattak és
az eljárást megindították ellenük.

A kis pikkolók, kis játékaik.

A „jó angyal“ szuggerálta.

— augusztus 17.

(*Saját tudósítónktól.*) A Degenfeld-téri
Kis Pipában tegnap úresen találta Fiel tu-
lajdonos a trafikos szekrényt. Utánajárt a do-
lognak s meg tudta, hogy 3 pikkolója szövet-
kezett, feltörték a szekrényt s elcsenték az
egész készletet.

A pikkolók Mulla Sándor vezérsege
alatt Kronovszky János és Mátyás Árpád,
elvittek a finom és kevésbé finom szivarokat
a trafikba s ott csengő, fényes nikkelpénzre
váltották be

70 darab tizfillérest kaptak a szivaro-
kért s e rengeteg vagyonnal zsebükben azt
hitték, hogy egy „jó angyal“-t is megven-
dégelhetnek.

Eleinte csak limonádét ittak, de ké-
sőbb finom, jó italokra gondoltak s elmen-
tek tehát a Csapó-utcai Kölcsey-kávéházba,
mert úgy hallották, hogy ott olcsó pénzért
juthatnak hozzá. Itt kissé be is szeszelték,
majd kimentek a Nagyerdőre, de ott már
pénzüik elfogyott.

A velük volt „jó angyal“ azonban még
szomjas volt s addig beszélt a fiuknak, amíg
azok nagy elhatározással bejöttek a városba,
hogy itt a Bikába követnek el hasonló
stikkelit.

De a kis pikkolók itt pórul jártak,
észrevették szándékukat s átadták őket a
rendőrségnek.

S a pikkolók a „jó angyal“ tanácsára
jó időre eljátszották kis játékaikat.

— **A Thaly-alapítvány.** Thaly Kálmán dr. jubileuma alkalmából a város 40,000 koronás egyetemi ösztöndíjalapítványt tett s elhatározta, hogy a Kasza-utcát Thaly Kálmán-utcának nevezi el. A belügyminiszter most arról értesíti a városi tanácsot, hogy a Thaly-határozatot tárgyalás alá vette és legközelebb elintézi.

— **A kormány a városi muzeumnak.** Néhaj Sesztina Lajos végrendeleti uton 200 koronát hagyományozott a debreceni városi muzeumnak. A közoktatásügyi miniszter tegnap értesítette a tanácsot, hogy az adományozást tudomásul vette s jóváhagyja.

— **Debreceniek a pécsi kiállításon.** A Debreceni Gazdasági Egyesület, mint már jeleztük volt, közelebb kirándulást rendez a pécsi mezőgazdasági és ipari kiállítás megtekintésére. A végleges programja a kirándulásnak már elkészült. A csoportban harmincegyen vesznek részt (köztük a város képviselői is), kik e hó 31-én indulnak el Debrecenből. Másnap délelőtt megtekintik Budapesten a mezőgazdasági muzeumot, harmadnap Pécsen időznek s délután megnézik Mohácsot. A társaság szeptember 3-án este tér vissza Debrecenbe.

— **A rendőrségről.** A mezőrendőrkapitánysághoz beosztott Boross Lajos tb. fogalmazó szabadsága ideje leteltével tegnap állását újra elfoglalta.

— **Hat százalékos kölcsönpénz.** Debrecen város újból hatályosan akarja gyümölcsöztetni pénzét s föleleveníteni igyekszik a régi időket, mikor penzkölcsönzéssel leginkább a város foglalkozott. Debrecen városának több mint másfélmillió kölcsönadni való pénze van. A kölcsönösszeg kamata hat százalékos. A város csak ingatlanra ad kölcsönt, telekkönyvi bekebelezés mellett. Mindennemű felvilágosítást a főügyészi hivatal ad.

— **A Csokonai-körből.** Kardos Albert, a Csokonai-kör titkára, tusnádfürdői nyaralásából hazaérkezvén, ismét átvette a kör titkári teendőit.

— **Sugár Gyula szerencsétlensége.** Sugár Gyula debreceni ny. bírósági végre ajtót nagy szerencsétlenség érte a székelyhídi vasúti állomáson. Sugár Székelyhídról a szomszédos Diószegre akart utazni, hol családja nyaral. Pár pillanattal azonban elkésett s akkor akart felugrani a vonatra, mikor az már mozgásban volt. A kocsis kerekét elkapták s térden felül teljesen lemeztették a szerencsétlen ember bal lábát. Sugárt nyomban beszállították különvonaton a nagyváradi közpórházba, hol most ápolják.

— **Az ügyvédi kamarából.** A debreceni ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy dr. Ungár József Abádszalók, dr. Burján Tamás Tiszapolgár székhellyel az ügyvédek névjegyzékébe fölvette.

— **A munkás dalegyet Egerben.** A debreceni munkás dalegyet 32 tagja szerdán Egerbe utazott, hol résztvesz az országos dalegyesület által rendezett dalversenyen. A debreceni dalosokkal együtt utaztak Egerbe a hajdunánásiak is, kik szintén részt vesznek a versenyen.

— **Halpiac Debrecenben.** A magyar halkonzervgyár és halke-

reskedelmi részvénytársaság ajánlatot tett tegnap a városnak, hogy hajlandó Debrecenben nagyszabású halpiacot létesíteni, hol állandóan friss egészséges tengeri halat árulhatna, 60—90 filléres áron. A társaság mindössze annyit kér a várostól, hogy létesítsen egy kilenc méter hosszú, hat méter széles halcsarnokot, hol az árulás folyt. Az ajánlatot hétfőn veszi tárgyalás alá a tanács.

— **Közigazgatási bejárások.** A debrecen—ujváros—egri közuton szeptember 2-án, a debrecen—sámson—nyirbátorina pedig szept. 3-án közigazgatási bejárás lesz.

— **Adózók figyelmébe.** Az 1906—7. évi új üzletek utáni III. osztályu kereseti adó és az 1906. évi általános jövedelmi pótdadó, kivetési lajstromok elkészülvén, az 1883. évi XLIV. t.-cz. 16. §-a értelmében folyó évi augusztus hó 15-ik napjától augusztus hó 25-ik napjáig a városi adóhivatalban 8 napi közszemlére lesznek kitéve, miről a t. adófizető közönség oly felhívással értesítettik, hogy ezen lajstromokat említett helyen a hivatalos órák ideje alatt bármikor tekinthetik meg és ha a kivetés ellen alapos kifogásuk volna: felszólalásaikat a városi adóügyosztálynál 15 nap alatt annyival inkább adják be, mivel az e tárgyban később beérkező panaszok figyelembe vételén nem fognak. Debrecen, 1907. évi augusztus hó 14-én. A városi adóügyosztály.

— **Elhalasztott állatvásár.** Vettük a következő értesítést: A f. hó 20-ára eső István király napja országos ünnep lévén, a heti állatvásár kedd helyett hétfőn, azaz 19-én tartatik. Vásárfelügyelőség.

— **Lopás egy fűszer üzletben.** Ullmann Salamon főtéri üzletében nagy lopásra jöttek reá. Értékes fűszer áruk tűntek el az üzletből. Az üzlet tulajdonosa feljelentést tett s ennek alapján a rendőrség szigorú nyomozást indított. A gyanu egy ott alkalmazott tanulóra irányult, kinek lakásán tegnap házkutatást tartott a rendőrség.

— **Debreceniek Bikszádon.** Bikszád fürdőn a következő debreceni vendégek üdülnek: Diószegi Istvánné bérlő, Jaszenesák Sándor főreáliskolai tanár, Kemény Gyuláné könyvelő neje, dr. Dezső Kálmán táblabíró, Trencsányi Ferenc földbirtokos, Kereszty Béla máv. főmérnök, Balogh Ferenc tanár.

— **Pincérek gyűlése.** A debreceni pincérek az éjjel 2 órakor gyűlést tartottak a Korona vendéglő nagytermében. A szakosztály megalakítása dolgában folytak a tanácskozások, melyeket a jövő hét valamelyik napján folytatnak s befejeznek.

— **Örült leány.** Izgalmas jelenet játszódott tegnap este a Petőfi-kertben, hol egy ott sétáló urleányon az elmezavar tünetei kezdtek mutatkozni, majd pedig dühöngeni kezdett. Hozzá tartozói nagynehezen lefoglalták és bérkocsin lakásukra szállították.

— **A szárnyaskerek áldozata.** Megirtuk, hogy Kaba állomáson Varju József nádudvari legényt a vonat elütötte. Súlyos sérüléseivel azóta a debreceni közpórházba ápolják, hol tegnap délben meghalt. Megelőzőleg a rendőrség kihallgatta. Mile Pál rendőrfogalmazó előtt a szerencsétlen legény haldokolva mondta, hogy végzetes balesetért saját magán kívül nem okoz senkit. Holnap temetik.

— **Állatbetegség.** Monostorpályiban a sertések között járványszerűleg lépett fel az orbánc. A szükséges intézkedéseket megtették.

— **Veszett kutyák garázdálkodása.** Az elmúlt nap alatt a külsőségeken négy veszedelmes kutya garázdálkodott és néhány embert meg is mart. A kutyákat állatorvosi vizsgálat alá vették, hogy nem szenvednek-e veszettségben.

— **Tegnap halottak.** Tegnap a helybeli anyakönyvi hivatalban a következő haláleseteket jelentették be: Csatári Lajos ev. ref. 32 éves, Főner Jenő izr. 2 hónapos, Józsa Imréné ev. ref. 57 éves, Nagy József ev. ref. 75 éves.

— **Szülők figyelmébe.** Letzter József műtermében egy gyakornok az operatéri munkálatokhoz és egy tanuló a másolási eljárásához felvétetik.

x Penz, szivar és cigaretta tárcák, kézi bőröndök, utazási cikkek legolcsóbb Mentze áruházában Kossuth-u. 4. sz.

Hegedüs Ármint elítélték.

Két évi fegyházra kapott.

Egy volt debreceni kereskedő bűnténye Aradon.

— augusztus 17.

(Saját tudósítónktól.) Néhány év előtt csinos női divat üzlete volt Debrecenben a főtéren Hegedüs Ármintnak, ki azonban dacára annak, hogy nagy forgalmat csinált, üzletét eladta és Aradon nyitott új kereskedést. Ámde Aradon anyira elhagyta szerencséje, hogy különböző manipulációi révén a büntető hatóságokkal is meggyűlt a baja, tegnapelőtt pedig végezetül az aradi törvényszék két évi fegyházra ítélte.

Az aradi ügyészség vádirata kimerítően ismerteti a volt debreceni kereskedő bűnlajstromát, mely a következő:

Hegedüs Ármint ellen vádat emelek a büntető törvénykönyv 414-ik paragrafusának első pontjába ütköző és 415-ik paragrafus első büntető tétele szerint büntetendő csalárd bukás, továbbá a 416-ik paragrafus második pontjában ütköző és a 403. paragrafus 3-ik pontja szerint büntetendő magánokirat hamisítás miatt, mert Hegedüs Ármint 1906. október 27-én csődbejutását megelőzőleg, noha tudta fizetésektelenségét, hitelezői megkerülésével értéktárgyakat elrejtett és értéken alól elidegenített, oly módon, hogy 1906. szeptember 14-én ötezerkorona értékű női felöltő árúkat küldött el 27 postacsomagban egyik rókonának.

Augusztus hó közepén a forrai-utcai főközletében levő árúkat értéken alul eladta Berta Salamonnak és végül a gróf Porciaháiban bérelt üzlethelyiségbe átszállított árúkat értéken alul Klein Ignác és Kohn Lipót budapesti kereskedőknek eladta s a kapott kilenc ezer korona vételárból hétezer koronát elrejtett. Továbbá, hogy üzleti könyveit meghamisította, noha nem azon célból, hogy ezzel hitelezőit megkárosítsa.

Hegedüs Ármint augusztus havában az aradi postatakarékpénztár egyik betétkönyvét két koronáról huszezer koronára hamisította s e betétkönyvet Fischer Margit aradi lakosnak adta át. Hegedüs Ármint 1905. augusztus elsején nyolcezer korona tőkével Debrecenben nyitott üzletet, ahonnan 1906 március havában került Aradra, november 25-től kezdve pedig vizsgálati fogságban.

A tárgyalást az aradi törvényszéken az érdekes bűntényben tegnapelőtt tartották meg nagy érdeklődés mellett. A bizonyítási eljárás végeztével teljes egynapi tárgyalás után hozta meg a bíróság az ítéletet, mely csalárdbukásért és okirathamisításért két évi fegyházra sújta Hegedüs Ármint, ki felebezést jelentett be az ítélet ellen.

Mindennap korán reggel megjelenő lapunk előfizetési ára egy negyedévre 3 korona. Megrendelhető Arany János-utca 2. szám, Hungária épület, földszint 2. ajtó.

Éjszakai hírek.

— Express tudósítás. —

) Egy leány tragédiája. Hetek, hónapok óta a legnagyobb nyomor és kétségbeesés közepette járt állás és segély után Mészáros Julia, egy 51 éves gyári munkásleány. A jószívű emberek, akik megsajnálják a beteges, megvénült leányt, tegnap elláták ajánló sorokkal, mellyel álláshoz akarták segíteni. Egy ilyen adott címre Mészáros Julia tegnap el is ment és bemutatkozott. Pauler Mózesné, egy Rákóczi-uti papirzacskógyár tulajdonosa fel is fogadta a mánkát kereső leányt, aminek, midőn meghallotta, munkához, kenyérhez jutott, annyira megörült, hogy örömben nem cserélt volna a királyllyal sem. Természetesen ünnep lévén, Paulerné azt mondta neki, hogy másnap megkezdheti a munkát s hogy valami táplálékot vegyen, adott neki egy kisebb összeget. Mészáros Julia, aki lemondott már arról, hogy ő valamikor becsületes munkához jusson, lassan, vontatottan, de boldogan igyekezett ki a gyári műhelyből. Alig ért azonban az első lépcsőhöz, egyszerre csak a szívéhez, majd a fejéhez kapott s a következő pillanatban hangos sikollyal összeesett. Mire a mentők megérkeztek, a leány meghalt. Hogy szívszélhűtés, avagy a boldogság ölte-e meg, azt nem lehetett megállapítani. A bonctani intézetbe szállították.

) Osztálytalájsorsajáték. Az osztálysorsajáték mai húzásán a következő nagyobb nyeremények sorsoltattak ki:

90.000 koronát nyert: 53719.

10.000 koronát nyertek: 61611 107530.

3000 koronát nyertek: 25714 91591.

2000 koronát nyertek: 10692 39918 93506.

1000 koronát nyertek: 7183 12960 36018 60550 89815 119765.

) Az Eránosz-Gennári-ügy. A rendőrség a Gennári-ügy aktáit tegnap délelben terjesztette át a budapesti ügyészséghez. A sok száz oldalra terjedő aktaanyag egyelőre az iktatóban van s kétséges, hogy az e napokban kiosztásra kerül-e. Az ügyet valószínűleg Böhm Alajos királyi ügyész kapja meg, aki az ügy kezdő stádiumában már a rendőrségnek a nyomozás kiterjesztésére indítványt tett.

NYILT-TÉR.

Erovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.

NESTLÉ
GYERMEKLISZTJE
 csecsemők, lábbadozók,
 gyomorbetegségek részére.
 A legjobb alpesi tejet tartalmazza.
 Gyermekápolásról ismeretterjesztő iratokat ingyen küldt. NESTLÉ
 Bécs I. Biberstrasse 11.

Távirat és telefon.

Az ischli találkozás.

Bécs, augusztus 16. Ő felsége sir Charles Bardinge államtitkár helyettesnek a Lipót-rend nagykeresztjét adományozta. Edvárd angol király báró Achrenthal külügyminiszternek a Viktória-rend nagykeresztjét adományozta.

Ischl, augusztus 16. Ma reggel óta szakadó eső esik. A város mely tegnap derűs ünnepi hangulatban volt, komor képet öltött. Edvárd király tegnap este, mihelyest hazatért, azonnal lefeküdt és ma már reggel 8 órakor felkeltette magát, kilenc órakor a közönség gyülekezni kezdett a szálloda előtt, hogy a király elutazásának tanuja legyen. A lakájok nehéz bőrkeffereket és kizitáskákat cipelnek lefelé. A szolgák egyike egy kutyát vezet pórázon. A király éppen most reggelizik. Az előcsarnokban angol detektívek állnak és vizsla szemmel fürkészik a ki- és bejáró közönséget.

Ischl, augusztus 16. Edvárd királyt Ferenc József király és császár a pályaudvarig kísérte. Edvárd király bucsuzása alkalmával ismételve köszönetet mondott a rendkívül szíves fogadtatásért és különösen elismerését fejezte ki a közönség szeretetreméltó magatartása miatt.

Oláh féktelenkedések.

Belényes, augusztus 16. Maniu Gyula, Vlád Aurél és Goldis László, az ismert oláh nemzetiségi képviselők s több egyetemi hallgató rendre járja a községeket s féktelen izgatást visz véghez. Az oláhok már annyira felvannak izgatva, hogy az itt lakó magyarok élete nincs biztonságban. Sőt már több ízben meg is támadták a magyarokat s többek közt 3 tárkányi embert félholtra vert a pálinkától, izgató szótól megvadult tömeg.

Még egy vasuti szerencsétlenség.

Zsolna, augusztus 16. A Zsolna--várnai vasuti vonalon egy kanyarulónál a déli személyvonat utólérte az előtte haladó tehervonatot s beleszaladt. Két utas megsebesült, a tehervonat 3 utolsó kocsija kisiklott.

Lövés az oláh határon.

Déva, augusztus 16. A petrozsényi magyar-oláh határon elterülő erdőben, de a magyar oldalon van egy fűrészmalom. Az oláhországi parasztok ezt az erdőt s a fűrészmalmot is maguknak vindikálják. A magyarországi parasztok sem hagyják jusukat s ezért folytonos villongásban voltak. Ma az oláh határról egy lövés dördült el. A lövés célpontja a fűrészmalomban dolgozó magyar polgárok voltak, akik közül Kirila Adám munkást talált a golyó. A fegyvertelen magyarok nem merték üldözőbe venni a merénylő oláhokat, akik a határon tuli erdőbe menekültek. A határrendőrség a belügyminiszteriummal sürgönyileg tudatta az ügyet, intézkedést kérve. A megsebesült Kirilát a dévai kórházba vitték társai. Állapota súlyos.

Vasuti szerencsétlenség.

Bród, augusztus 16. A szomszédos Raid állomás mellett egy tehervonat összeütközött egy gyorsvonattal. Öt utas megsebesült s a tehervonat mozdonya és 9 kocsi megrongálódott.

Veszett állatok garázdálkodása.

Vajdahunyad, augusztus 16. A rendőrkapitány elrendelte az összes kutyák és macskák kiirtását. Oka ennek az, hogy az állatok nagyrésze megveszett s eddig 17 embert megmártak. A piacon tegnap egy veszett macska 8 embert mart meg s csak azután tudták elpusztítani. A megmárt embereket a fővárosi Pasteur intézetbe vitték.

Csarnok.

Az örvény szélén.

— Regény. —

47

Esenstadt különben csak azon csodálkozott, hogy Kemény is olyan kedvetlen. Igazán — bosszankodott magában — ennek az embernek nem lehet a kedvét mindig eltalálni. Hiába, ezek a skriblerok csak boldok.

Egy félórát még csak eltöltöttek valahogy, azután maga Eisenstadt indítványozta:

— Hát már csak menjünk haza.

— És a kocsival mi lesz? — kérdezte Kemény.

— Akkorra hazaérünk, mire az elindul.

Azután lementek valamennyien a lovasuti állomáshoz s felültek egy kocsi s a nagy mentek haza.

Egy jó darabig persze gyalogoltak a Józsefvárosban míg hazaértek.

A kapunál elváltak a titkártól, akik titokban bizony bosszankodtak, hogy így elromlott a mulatság.

A leány különben konstataulta, hogy Kemény igen unalmas ember s nagyon csalódott várakozásában.

Kemény bekísérte Eisenstadték lakásuk s azután el akart menni, de a háziúr nem eresztette.

— Legalább egy pár tartlit játszunk el. Te lepihenhet Margit, ha rosszul vagy.

— Nem fekszem le — felelt lassan az asszony s leült egy székre. Úgy nézett maga elé szótalanul, míg csak játszottak.

Mikor a játékot abbahagyták, Kemény mindjárt elment.

Kezet fogott Eisenstadtal, azután odament az asszonyhoz.

Eisenstadt éppen a kis Minkával kezdett kedélyes apai hangon diskurálni, hát oda sughatta Kemény Margitnak:

— A legközelebbi vizontlátásra.

Azután ráhajolt a kezére s forró csókot nyomott rá.

Eisenstadtne maga sem tudta hogy, de majdnem göresösen megszorította Kemény kezét.

Kemény csakhamar kinn volt az utcán s füttyörésze ment a belváros felé. Igen jól érezte magát.

(Folyt. köv.)

Kiadja: a „Debreczen“ Hirlapkiadó
 Vállalat Részvénytársaság.

ÚJ ZSÁKKÖLCSÖNZŐ INTÉZET.

A gazda közönség figyelmébe.

Van szerencsém a gazdálkodó és géptulajdonosok b. figyelmébe ajánlani azon körülményt, hogy Debreczenben Piacz-utca 66. szám alatt zsákkölcsönző intézetet nyitottam. Raktáron tartok legjobbminőségű kenderzsákokat, melyeket jutányos áron bocsájtok a gazdálkodók és géptulajdonosok rendelkezésére.

Raktáron tartok továbbá vízmentes ponyvakat, elsőrendű anyagból készült zsákkötöző és dohány zsineget, és minden e szakmába vágó dolgokat, melyeket jutányos árban árulok.

Tisztelettel

Bergel Dániel

zsák és ponyvakölcsönző intézete Debreczenben, Piacz-utca 66. szám.

Növendék, leány és fiúk részére alkalmas fehérneműk

paplanok matraccok továbbá

szőnyeg függöny és

linoleum

óriási választékban

Bosznay J. és Társa

Kossuth-utca 5.

14—16 éves

kifutó fiúk havi fizetéssel felvétetnek a kiadóhivatalban: Arany János-utca 2-ik szám, (Hungária kávéház).

Legbiztosabb szépítőszér a

Fáy-féle Arc-Crém

hatása csodás! Szépit, fiatalít! Legkifutóbb szer szeplő, májfoltok, pattanások és az arc bőr tisztátalanságai ellen. Egy tégely 1 kor., hozzá való „Fáy” szappan 1 korona.

Illatszerek minden illatban 1—2—3 koronés üvegje.

Ugyancsak legnagyobb raktára minden bel- és külföldi gyógyszer különlegességeknek, pipere cikkeknek és hasonlított gyógyszereknek. Kapható a készítő

Grósz Nagy Ferenc gyógyszerésznél

DEBRECZEN, Kossuth-u. 8.

„Arany egyszarvu” gyógyszertár. Telefon 496. szám.

Dinnye

sárga és görög, kitünő fajokban — befőzni való Cantaloup is — kapható helyben, házhoz szállítással, vidékre gondos csomagolással

Biró Pál

kertgazdaságában: megrendelés eszközölhető Szent Anna-u. 38.

Iroda áthelyezés!

Ezennel van szerencsém üzletfeleimet és ismerőseimet értesíteni, miszerint 25 év óta fennálló hirdetési irodámat folyó évi augusztus hó 1-én Budapest, VII., Károly-körút 13. l. em.

helyeztem át. Kitünő tisztelettel Ekstein (Elek) Bernát

hirdetési irodája Budapest, VII., Károly-körút 13. l. em. — Telefon 36—24.

Pártoljuk a hazai fürdőket!

BÁRTFA GYÓGYFÜRDŐ.

Posta-, távirda- és vasúti állomás.

Idény: május 15-től szeptember 15., esetleg végéig.

Elsőrangú kárpáti gyógy-, údáló- és fürdőhely 6000 hold fenyes erdővel.

— Égvényes sós vavas savanyúvizek. — Ivó- és fürdőgyógy- m ódok. — Az „Orvos” forrás egyenértékű a gleichenbergi, seltersi forrásokkal; az „Erszébet királyné” forrás a spaai, schwalbachi, franzensbadi forrásokkal vetekedik, hatalmas vasforrás; a tödő- és főforrás említett két forrás közt átmenetet képeznek. 3 ásványvízfürdő. — 2 vizgyógyintézet. — Szénsavas vasas (acél-) fürdők; fenyőlevél- és vasláfürdők; telített szénsavfürdők. Viz-, tej-, savó-, kefirfürdő, masszázs stb. Nagy szállodák, szép nyaralók, részint konyhával. Piac naponta. Több elsőrendű étkező, kávéház, cukrászda. Nagyszerű „Erszébet királyné gyógyház” olvasó-, társalgó- és zongoratermekkel. — Rendelő orvosok: Hivatalos fürdőorvos: dr. HINTZ HENRIK, kir. tanácsos, a

közegészségi tanács tagja; továbbá dr. Blumenfeld Ármán, dr. Kanarik I., dr. Szörényi Tivadar, dr. Grossmann Dezső, dr. Cséri János, dr. Győri Ilona és dr. Czérusz Dezső kir. tanácsos. GYÓGYJAVALLATOK: női nemű bajok, vérszegénység és sápkór, a légzőszervek, gyomor és bél hurutos bántalmak, kimerülések, gyengeségek, idegbetegségek, szervi és ideges szívbetegségek, görvély-, angolkór, utókúra gyanánt a karisbadi, marienbadi, halli, lipikai fürdők használata után. — Penzio elő- és utóidényben 8 kor., főidényben 12 kor. naponta, fürdővel együtt. Felvilágosítással és kimerítő illusztrált prospektussal szolgál 290 a fürdő igazgatósága.

Klimatikus gyógyhely! GLEICHENBERG!

Nyaralóhely!

Idény: május—október.

(Steiermark)

A legkedvezőbb klimatikus viszonyok, középalpesi jelleg.

Gyógyajánlat a légzőcsövek megbetegedésénél (hurrot, asthma, emphysem), — emésztési zavaroknál, szívvelgyengülésnél, idegbajoknál, visszacsúknél, stb.

Gyógyforrások Konstantin-forrás, Emma-forrás, János-forrás, Klausen-forrás.

Gyógymódok Inhalatio és pneumoteapia, szénsavas fürdők, hidegvizgyógyintézetek, gyógytornászat, napfürdők stb.

Nagy képes, kimerítő árjegyzéket küld, lakás- és kocsimegrendeléseket elfogad

fürdő igazgatóság.

„Bankegyesület Részvénytársaság”

Debreczen, Piac-utca 72. sz.

Foglalkozik a banküzlet összes ágazataival. Leszámítol váltókat, utalványokat, nyílt tételeket stb. Törlesztéses vagy kamatozó kölcsönt nyújt bekebelezés mellett földbirtokokra és házakra. Előleget ad értékpapírokra, árukra stb. Átvész tőzsdei megbízásokat. Elfogad betéteket könyvecskékre, folyó (chek) számlára, pénztárjegyekre és vállalkozik minden egyéb bankügylet kötésére is.

Az igazgatóság.

APRÓ HIRDETÉSEK

Dija: 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fill., vastagabb betűkkel szedett szó 6 fill.

Levélbeli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg beküldetik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Postakönyveket félárban lehet venni a kiadóhivatalban.

Vagyonos öreg uri emberrel házasságra lépnek, ki hiányát érzi egy finom, gyöngéd lelkű, előkelő uri hölgynek, aki öt hűségesen ápolná, gondozná, zene s kedves percek nyújtásával megédesíteni egyhangu napjait. Csakis komoly levelek. „Tisztelet” jelíggel Debreczen főposta-restante kéretnek. 688

Intelligens fiatalember urleány vagy urnő érdeknélküli ismeretségét óhajtja. Levelet „Bohémia” jelíggel a kiadóba.

Tanuló felvétetik Balogh M. J. fűszer-, vegyes üzletében Debreczen, Hatvan-utca 15. szám alatt. 661

Óváriban Szatmár mellett 251 hold kintű tagok birtok gazdasági épületek, löhere és buza vetéssel újévtől kiadó vagy eladó. Fintha Sándor Nagyecsed. 668

Üzletnek, sörháznak vagy irodának alkalmas utcai lakás vagy ház kiadó Hunyadi-utca 19. Értekezhetni Szt. Anna-u. 48. 664

Debreczeni Első Villamossági és Elektrotechnikai Vállalat. Telefon 168.

Erőátvitel, Villamos világítás, villámhárítók, házi és magán telefonok, villamos zárok tűz-betörés elleni jelző készülékek, villamos esengők berendezése és jó karban tartára, évi bérlet mellett. Gyógyászati, Fizikai, Matematikai készülékek készítése és javítása, felszerelési anyagok. Kezrékpárok és alkat-

részek raktára. Saját motor erővel berendezett galván-telep.

FÖLDVÁRI L.,

Debreczen, Kossuth-utca 1. az udvarban.

Tanulók felvétetnek.

Kiadó. Piac-utca 46. szám alatt egy kis üzlethelyiség kiadó. Értekezhetni Békés Lajos uridivat üzletében.

Jómeneteli fűszerüzlet forgalmas ország-ut mellett eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Fél áron!

Tankönyvek az összes fiu- és leányiskolákban használandó tankönyvek csakis HARMATHY antiquariumában kaphatók Debreczen Fűvészkert-u. 14. A világ híri „Pique Progres” szivarkahüvelyek egyedüli elárusítója.

Villamos-világítási és erőátviteli berendezések,

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel

a Ganz-féle Villamossági R. T. debreceni építésvezetőse

(Piac-utca 72. sz.) által készítettnek.

Szakzerű felvilágosítással, tervezetekkel és költségvetéssel bárkinek díjtalanul szolgál.

Villagítótetek, csillárok és szerelvények dus választéka.

Telefon szám: 568.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, KISTEMPLOMBAZÁR.

Iskolás fiúk és leányok

részére,

ingek, nadrágok, szoknyák, hálókabátok, harisnyák, zsebkendők, gallérok, kézeltők és nyakkendők.

Intézetek részére előírás szerint.

536

Mindennemü nyári ruhák

tisztítását

jutányos árak mellett eszközli

Koncz József

gőzerőre berendezett kelmefestő és vegyeszeti ruhatisztító intézete

Debreczen, Vár-utca 3. sz., (ze-Batthyány-utca 2. szám. 642)

Hirdetmény.

Alulírott batorbodom a n. é. közönséget értesíteni, miszerint Debreczenben Loránffy-u. 12. sz. a. Torma Lajos építőmester ur házában privát németnyelv tanítást rendeztem be, ahol is jó családból levő fiukat és leányokat fölveszek s rövid idő alatt mindenki elsajátíthatja a német nyelvet, kis igyekezet mellett. Ennélfogva kérem a tisztelt szülőket, hogy a beiratással ne késse- nek. Vidékről felveszek egy leányt egész ellátás és a nyelv tanulására. S miután a német nyelv ma nélkülözhetetlen és jó alkalom kínálkozik annak elsajátítására, felhívom a körülményre a t. szülők becses figyelmét. Kérek minél számo- sabb pártfogást kiváló tisztelettel SIPOS JÁNOS privát németnyelv-mester Debreczenben.

Ha köszvényben vagy csuzban szenved, ha rheumaticus bántalmak gyötrik, használja az orvosilag kipróbált s kiváló jónak elismert

Tölgyfa-balzsamot,

mely a legrövidebb idő alatt megszünteti s gyógyítja a legfájdalmasabb köszvényes vagy csuzos betegségeket, hát- és derékfájást, a kezek és lábak csuzos szagátását.

A tölgyfa-balzsam a balzsamok királya,

mert hatása gyors s biztos. Mint lob- s daganatoszlato szer is páratlan!

Csak külsőleg használandó, egyszerű bekenés által.

Egy próba meggyőz arról, hogy a tölgyfa-balzsam legjobb szer a csúz, köszvény, rheuma, ülőidegzésbe (ischiás) ellen feltalált összes szerek között.

I üveg tölgyfa-balzsam ára: I korona 50 fillér.

Kapható:

22

Mihalovits Jenő gyógyszerárában Debreczenben.

Hirdetmény.

Ér-Semjénben (Biharmegyében) közvetlen a Barantó vasuti állomás mellett, egy 26 kat. hold homokhegy, mely remek fekvésénél fogva szőlőtelepítésre és nyaralók építésére igen alkalmas vasuti összeköttetés Debreczennel, naponta 10—12-szer oda és vissza. Ugy szinte egy 30 kat. hold 10 éves telepítésű szőlő, melyen van egy nyaraló 3 szobával, verendával, külön konyha, kamarával, istállóval és présházzal, szinte igen közel a Borontó állomáshoz, igen előnyös fizetési feltételek mellett eladók. Értekezhetni lehet Fráter Anna s Társai tulajdonosokkal 672 Ér-Semjénben.